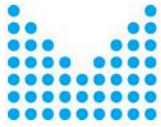

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Připravované změny zákonů o územních samosprávných celcích

(zákona o obcích, zákona o krajích
a zákona o hlavní městě Praze)

Ministerstvo vnitra, leden 2023

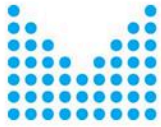
Základní informace

Důvody předložení

- **Praktické aplikační zkušenosti z řešení naléhavých společenských problémů** (covid, tornádo na Moravě, rostoucí inflace)
- **Obsahově jde o zkušenosti MV i o náměty vzešlé z diskusí se zájmovými sdruženími samospráv (SMO, SMS, Asociace krajů, Sdružení tajemníků) i s jednotlivými představiteli obcí a krajů**

Termíny

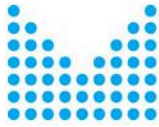
- Předpokládá se předložení do mezirezortního připomínkového řízení začátkem února 2023, předložení vládě do konce března 2023

Základní informace

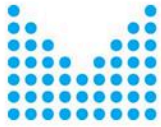
Tématické zaměření novely

- **Společenství obcí** jakožto kvalifikovaný dobrovolný svazek obcí pro řešení určitých specifických úkolů
- **Změny v oblasti odměňování** (zejména automatická valorizace)
- **Možnost „operativního“ rozhodování v případě mimořádných situací** (rozhodování starosty, „zrychlené“ svolání zastupitelstva...)
- **Ostatní praktické změny** (zvýšení majetkových limitů pro povinné rozhodnutí zastupitelstva, úpravy vedení obce v době tzv. volebního mezidobí apod.)

Praktické poznámky:

- **Dále představovaná legislativní řešení jsou toliko aktuálním návrhem Ministerstva vnitra, nikoli definitivním zněním novely** (to bude až výsledkem vypořádávání připomínek z mezirezortního připomínkového řízení).
- **Prezentace reflektuje zejména zákon o obcích, obdobně upraveno i v zákoně o krajích a o hlavním městě Praze.**

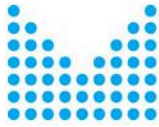
Společenství obcí I.

Charakteristika:

- Specifická forma dobrovolného svazku obcí
- Postavení společenství obcí vzniká po splnění zákonných podmínek (další snímek) zápisem do rejstříku vedeného Ministerstvem vnitra

Úkoly společenství obcí:

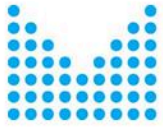
- a) Zajišťování koordinace veřejných služeb na území členských obcí a strategického rozvoje tohoto území. Za tímto účelem vytváří **Strategii rozvoje společenství obcí**
- b) Zajištění zaměstnance, který bude jménem členské obce vykonávat správní činnosti (tzv. **létající úředník**)

Společenství obcí II.

Podmínky vzniku

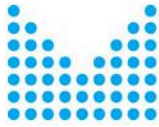
- a) jehož členy je alespoň 20 obcí, nebo alespoň tři pětiny všech obcí ze správního obvodu ORP, jestliže se v tomto správním obvodu nachází méně než 30 obcí, nebo
 - b) jehož členské obce mají dohromady nejméně 60 % obyvatel správního obvodu ORP k 1. lednu kalendářního roku, v němž byl podán návrh na zápis nabytí postavení společenství obcí do rejstříku společenství obcí.
-
- Obec může být členem pouze jednoho společenství obcí.
 - Ve správním obvodu ORP může vzniknout jen jedno společenství obcí; nachází-li se ve správním obvodu obce s rozšířenou působností více než 40 obcí, mohou v něm vzniknout dvě společenství obcí.

Společenství obcí III.

„Létající úředník“

- Je zaměstnancem společenství obcí (musí splnit podmínky úředníka územního samosprávného celku)
- Členská obec může v souladu se stanovami společenství a interními normami (či na základě dohody se společenstvím) **využít tohoto zaměstnance k výkonu správních činností** (typicky k plnění úkolů přenesené působnosti; pouze v rozsahu obce I. typu).
- Tyto správní činnosti jsou **vykonávány jménem obce** (nikoli jménem společenství), proto za tento výkon navenek odpovídá obec
- Úkoly ukládá tajemník obecního úřadu (případně starosta)

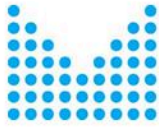
Změny odměňování I.

- **Automatická valorizace**

- **Opouští se stávající systém určování odměn v nařízení vlády (=výše odměny závislé na rozhodnutí vlády)**
- Nově budou odměny vypočítávány dle **stanoveného vzorce**, vycházejícího z průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství
- Úprava v reakci na požadavky aktérů územních samospráv, pružné reagování na změnu hodnoty peněz...

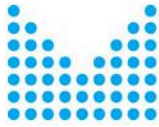
- **Vzorec pro výpočet odměny zastupitele:**

- Součin základny pro výpočet odměny a koeficientu
- **Základna pro výpočet odměny** = průměrná hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství (za první pololetí předchozího kalendářního roku, dle údajů ČSÚ k 1. říjnu předchozího kalendářního roku; bude publikovat MV sdělením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv)
- **Koeficient** = nově by měl být stanoven v příloze zákona o obcích, reflektuje velikostní kategorii konkrétní obce a zastupitelem zastávanou funkci

Změny odměňování II.

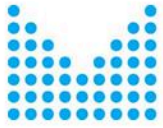
- **Výsledná odměna**
 - U uvolněného zastupitele pevnou částkou (podle vzorce)
 - U neuvolněného zastupitele představuje maximální možnou částku (konkrétní výši určí rozhodnutí zastupitelstva)
- **Možnost navýšení maximálního limitu pro odměňování neuvolněného zastupitele, pokud vykonává další úkoly**
 - Pokud za obec oddává
(a to s přihlédnutím k časové náročnosti a četnosti obřadů)
 - Pokud je pověřen řízením obecní policie
(a to s přihlédnutím k časové náročnosti této činnosti)
 - Navýšení až o 2 000 Kč

Změny odměňování - III

Mimořádné odměny

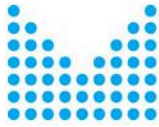
- O udělení mimořádné odměny bude stejně jako dosud rozhodovat zastupitelstvo obce
- Souhrn výše mimořádných odměn za kalendářní rok může **nově dosahovat až trojnásobku** nejvyšší měsíční odměny v témže roce, která danému zastupiteli náležela za výkon jeho funkce/funkcí (dosud dvojnásobek)
- Nově nemusí být udělení mimořádné odměny zastupiteli projednáváno jako samostatný bod jednání zastupitelstva (zveřejněný v informaci o jednání), ani nebude požadováno uvádění důvodu pro udělení odměny v usnesení, jímž bylo o mimořádné odměně rozhodnuto.

Změny odměňování – IV

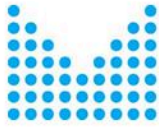
Dovolená

- Nově bude i uvolněnému členu zastupitelstva, který má zaměstnavatele, automaticky uhrazena poměrná část nevyčerpané dovolené za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce (dle stávající úpravy musí člen zastupitelstva o proplacení žádat)

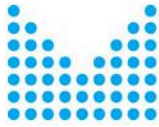
Distanční účast na jednání obecních orgánů - I

- Nové legální zakotvení jednání „na dálku“ pro **zastupitelstvo a radu**
- Dosud distanční účast zákon neupravoval, ale ani nezakazoval (tedy dovoloval), **ALE** obava obcí takto jednat vzhledem k absenci výslovného legálního zakotvení
- Zvýšená poptávka po zakotvení tohoto institutu vyvstala v „době covidové“, kdy byl objektivně omezen sociální kontakt ve společnosti, snaha, aby zastupitelstva „mohla jednat“ a nebyla „paralyzována“ ve své činnosti
- Připouští se i varianta možné účasti veřejnosti na jednání zastupitelstva

Distanční účast na jednání obecních orgánů - II

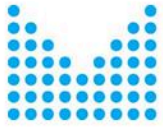
1. Musí ji *předem* **umožňovat** **jednací řád** zastupitelstva/rady obce
2. Jednací řád musí stanovit též **podrobnosti pro distanční účast**
 - Důvod: Každá obec si musí sama zvážit, zda si distanční účast „může dovolit“ (zejména s ohledem na své technické možnosti)
 - Stanovení technických i jiných podmínek (případy, kdy se distanční účast sama „aktivuje“ - typicky situace jako nouzový stav apod., kdo o užití distanční účasti rozhoduje za běžných okolností atd.)
3. **Záměrně není omezena jen na určité situace typu krizové stavy.** (Záleží na dané obci a jejích individuálních potřebách.)

Distanční účast na jednání obecních orgánů - II

(pokračování)

4. **O distanční účasti na konkrétním zasedání musí být rozhodnuto předem** (není možné ji připustit či zakázat až při samotném jednání zastupitelstva); z důvodu ochrany zastupitelů před ad hoc (účelovými) změnami
5. **Výslovně se stanoví, že člen zastupitelstva má vždy právo účastnit se zasedání zastupitelstva osobně**
 - Pokud by takové právo neměl, znamenalo by to pro obec povinnost zajistit technické podmínky (zejména příslušnou elektroniku atd.) všem zastupitelům individuálně
6. **Distanční účast na druhou stranu není nároková** (pokud ji nárokovou neučiní jednací řád)

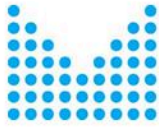
Posílení rozhodovací pravomoci starosty pro řešení "mimořádných situací"

- **Mimořádná situace** = ohrožení alternativně
 - Života nebo zdraví osob
 - Bezpečnosti
 - Majetku nebo životního prostředí
- **Změny:**
 - Za okolností tzv. „mimořádné situace“ může starosta vykonávat pravomoci, které jinak náležejí do tzv. zbytkové působnosti rady obce (§ 102 odst. 3 Ozř)
 - Bude možné svolat zasedání zastupitelstva „zrychleně“ (2 dny)
- Potřeba této úpravy vyvstala v souvislosti s živelnou katastrofou – tornádo na Moravě v roce 2021, kdy byla potřeba, aby mohla o některých záležitostech – např. dar jiné obci obec rozhodovat flexibilněji a nemusela se vázat na rozhodování kolektivního orgánu

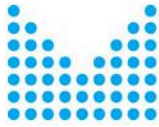
Zvýšení limitů pro vyhrazené rozhodování zastupitelstva obce

- **Stávající znění zákona o obcích svěřuje rozhodování o určitých úkonech v majetkové oblasti v hodnotě nad 20 000 Kč do vyhrazené pravomoci zastupitelstva (§ 85)**
- **Tato hranice již dnes neodpovídá cenovým (hodnotovým) poměrům z doby přijetí zákona o obcích** (mimo jiné souvislost s aktuální vysokou mírou inflace)
- **Předpokládá se proto navýšení na částku 75 000 Kč v zákoně o obcích, obdobné navýšení i v z. o krajích a o hlavním městě Praze. Poměr pro navýšení = v zásadě navyšováno dle klíče 3,75 násobku původní hodnoty.**

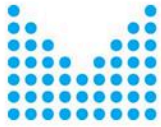
Úprava správy obce v době "volebního mezidobí"

- **Upravuje se správa obce v době tzv. volebního mezidobí** (ode dne voleb do ustavení nových obecních orgánů)
- **Dosud:** Úkoly plnil dosavadní starosta (místostarosta) do zvolení nového a současně dosavadní rada do zvolení nové rady (všech členů). **Problém se situací, kdy již byl zvolen nový starosta, ale dosud v obci fungovala dosavadní rada obce (nedošlo ke zvolení všech nových členů)**
- **Nově:** Veškeré nové obecní orgány (nový starosta a rada) se ujímají výkonu funkcí současně (do té doby vede obec dosavadní starosta i rada). Tím bude **vytlačena nepraktická koexistence nového starosty a dosavadní rady**
- *Poznámka:* Za zvolení nové rady postačí zvolení nadpoloviční většiny všech členů, bude-li alespoň jeden z nich starosta či alespoň místostarosta...

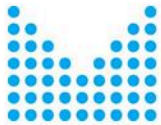
Prodloužení některých lhůt

- Konání náhradního zasedání zastupitelstva obce v případě „neusnáseníschopnosti“.
 - Změna z 15 dnů **na 21 dnů**
- Pořízení zápisu po skončení zasedání zastupitelstva obce.
 - Změna z 10 dnů **na 15 dnů**
- Navrženo v reakci na podněty zástupců ÚSC, kdy v praxi (zvláště u menších obcí) nebylo mnohdy objektivně možné zákonem stanovené lhůty dodržet

Kontrola samostatné působnosti obce

- **Obec je povinna zajistit nápravu nedostatků zjištěných kontrolou**
 - Tato povinnost již dříve vyplývala z charakteru kontroly samostatné působnosti, nicméně nyní by měla být výslovně zakotvena v zákoně
- **Nově povinnost seznámit zastupitele se zněním celého protokolu o kontrole**
 - Dosud povinnost seznámit zastupitele jen s výsledky kontroly, v praxi docházelo ke zkreslování informací o kontrole, jež byly poskytovány zastupitelstvu

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkujeme za pozornost...